

[Johs. Christiansen.]

under den forudsætning, at hvis de har stået denne tjeneste igennem, har de dermed aftjent deres værnepligt. Det forekommer mig rimeligt, at man gav de unge, som det her drejer sig om, den ret, at de kunne begære sig overført til civilforsvarskorpset. Det er mig fuldt bevidst, at det ikke kan falde sammen med de forestillinger, som måske de fleste af militærnægterne gør sig med hensyn til arten af civilforsvarskorpsets opgaver og formål, men der er på den anden side — det er klart — adskillige, som ikke har noget imod at aftjene deres værnepligt i civilforsvarskorpset, og overfor dem synes jeg der i loven skulle indrømmes en adgang, således at de også ville kunne begære sig overført til denne tjeneste, men så skulle, som jeg sagde før, på den anden side også deres militærtjeneste dermed være aftjent ligesom de andres, som er indrulleret i civilforsvarskorpset.

Jeg vil gerne anbefale, at tinget interesserer sig for disse ændringer, som jeg her har omtalt, og indstille dem til vedtagelse.

Kjeldgaard Iversen: Siden dette lovforslag var til første behandling, er der sket det, at det høje ting har været stillet overfor et forslag fra retsforbundet, som, hvis det havde mødt tilstrækkelig velvilje, ville have løst hele det foreliggende problem, så at den her behandlede særlige lovgivning ville være ganske overflødig. Nu er retsforbundets forslag gået i udvalg til nærmere drøftelse, og jeg går ud fra, at den fortsatte behandling af nærværende forslag ikke betyder, at at man allerede har taget den stilling, at værnepligt ikke kan afskaffes. Værnepligtens afskaffelse er det eneste, der løser det nærværende problem, der efterhånden — som jeg også udtrykte det ved første behandling — må betegnes som demokratiets dilemma.

Udvalgsarbejdet, som har bestået i principiel drøftelse af forslaget og besøg i de to eksisterende militærnægterlejre, har ikke løst dette dilemma, men har kun afsløret, at problemet bliver større, efterhånden som udviklingen skærpes, navnlig udenrigspolitik.

Vi står overfor den mulighed, at antallet af militærnægtere stiger så stærkt, at vanskelighederne ved at finde beskæftigelse og anbringelsesmuligheder for dem bliver uoverskuelige, og den forlængede tjenestetid skærper disse vanskeligheder.

Jeg tror ikke, at demokratiet kan være tjent med, at vi herhjemme i stigende grad opretter arbejdslejre — skal vi kalde dem

straffeanstalter — for folk, som ikke ønsker at deltage i krig eller forberedelser dertil, og der må vel derfor kunne regnes med, at man før eller senere simpelthen nødsages til at afskaffe værnepligten og bygge det militære værn op, som man stadig anser for nødvendigt, på de principper, som retsforbundet har anvist, forudsat at man stadig vil hævde, at Danmark er et demokratisk land, hvor man respekterer de simpleste menneskerettigheder.

Jeg må nu sige, at første behandling af lovforslaget her og arbejdet i udvalget ikke giver mig stort håb om, at forståelsen af dette er ved at vinde frem, og man må derfor regne med bevarelse af værnepligten og de dertil hørende konsekvenser endnu en årrække fremover.

Den opfattelse, man går ud fra, er, at det er almindeligt, at befolkningen har den indstilling, at landets sikkerhed, frihed og selvstændighed kan og kun kan forsvares med våbenmagt, at alle derfor burde være villige til at bidrage hertil ved at være soldater, og at de relativt få, der nægter dette, nærmest er en slags asociale individer, som ikke har samfundets tarv for øje, men som kun tænker på at smøge eventuelle forpligtelser af sig.

Ud fra denne tankegang føler man sig berettiget til at tvinge alle til at forsvare landet, subsidiært tvinge dem til at tilbringe den tilsvarende eller længere tid i en tvangsarbejdslejr. Det er jo egentlig noget af et kraftigt mistillidsvotum, synes jeg, til egen opfattelse, at man mener det nødvendigt at anvende tvang for at opnå et mål, som man ellers hævder at der er altovervejende tilslutning til.

Afvisningen af at bygge forsvaret på frivillighed synes for mig at bekræfte, at den meget omtalte værnevilje, som man hævder eksisterer, alligevel er noget tvivlsomt, så at man ligefrem er bange for, at der ikke er vænevillige nok, hvis man ikke tvinger dem til at være soldater.

Der kan dog vel ikke i det høje ting herske tvivl om, at den politik, man fører, også vor udenrigspolitik, har så stor tilslutning i det danske folk, at der til enhver tid vil være nok til at udfylde det nødvendige apparat med deres egen person. Tvivler man alligevel herpå, må det være, fordi man tvivler på rigtigheden af sin egen politik og på de midler, man ønsker bragt i anvendelse.

Det er jo en kendsgerning, at der eksisterer en anden opfattelse af de midler, der kan sikre en nations selvstændighed og frihed. Der findes folk, som mener, at man bedst